

DOI: 10.31393/reports-vnmedical-2020-24(2)-16

УДК: 378.018.43:004(477)(045)

## ОЦІНКА АКТУАЛЬНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Гуменюк Н. І.<sup>1</sup>, Романовська О. О.<sup>2</sup>, Матвійчук М. В.<sup>1</sup>, Корольова Н. Д.<sup>1</sup>, Чорна В. В.<sup>1</sup>, Хлєстова С. С.<sup>1</sup>, Гуменюк-Чаус Ю. К.<sup>3</sup>, Поляруш В. В.<sup>1</sup>, Сидорчук Т. М.<sup>1</sup>, Ангельська В. Ю.<sup>1</sup>

<sup>1</sup>Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова (вул. Пирогова, 56, Вінниця, Україна, 21018),

<sup>2</sup>Національний фармацевтичний університет (вул. Пушкінська, 53, м. Харків, Україна, 61002),

<sup>3</sup>Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського (вул. Острозького, 32, м. Вінниця, Україна, 21000)

Відповідальний за листування:  
e-mail: n.i.gumenyuk.kr@gmail.com

Статтю отримано 28 травня 2020 р.; прийнято до друку 30 червня 2020 р.

**Анотація.** Метою роботи є обґрунтування доцільності імплементації інноваційних технологій, форм та методів навчання в освітній процес закладів вищої освіти, як основного чинника формування професійних навиків у майбутніх фахівців в умовах комбінованого аудиторно-дистанційного навчання. У роботі використані методи: бібліосемантичний, історичний та контент-аналіз. Висвітлені питання імплементації інноваційних методів навчання у здобувачів освіти вищих навчальних закладів в умовах дистанційного навчання, а саме: створення "інтелект-карти" на задану тему та самостійна робота студентів в "малій групі", ефективність застосування "кейс-технологій" на практичних заняттях та проведення семінарів в форматі проблемної лекції. Підкреслено значення інноваційного навчання у процесі формування професійних навиків майбутніх фахівців в умовах комбінованої аудиторно-дистанційної освіти.

**Ключові слова:** інноваційні методи навчання, ментальна карта, "кейс-технологія", проблемна лекція, дистанційна освіта.

### Вступ

У розпал пандемії COVID-19 комбінована аудиторно-дистанційна форма навчання є вимушеною мірою для запобігання подальшого стрімкого поширення недуги. Актуальність удосконалення методів, методик, педагогічних технологій при дистанційному навчанні вимагає швидких змін та нестандартних креативних рішень. При цьому рівень підготовки майбутніх фахівців повинен відповідати чітким критеріям цілей та компетентнісному підходу у відповідності до вимог якості освіти незалежно від форми і виду навчального процесу. Стратегічною метою залишається підготовка фахівців з високим рівнем засвоєння професійних умінь та навичок відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

Сутність впровадження інноваційних процесів у технології та методи вищої освіти стали об'єктом вивчення як зарубіжних, так і українських вчених. Наукові дослідження А. М. Алексюка, І. І. Доброскок, Г. П. Клімової, Г. П. Коцури, С. О. Нікітчиної, В. Г. Кременя, М. В. Лисенка, та ін. присвячені загальнотеоретичним і науково-практичним проблемам інноваційної парадигми у вищій школі. Особлива увага приділяється окремим новітнім методам, методикам навчання, направлених на вдосконалення педагогічного процесу у вищих навчальних закладах. [1, 6, 8, 10, 11]. Більшість авторів зазначає, що основні інноваційні напрями в навчанні пов'язані з необхідністю модернізації, модифікації традиційного педагогічного процесу, а також трансформації існуючого традиційного освітнього процесу, його радикальних перетворень та комплексних видозмін, враховуючи особливості дистанційного навчання. Для успішного вирішення дидактичних завдань при застосуванні інноваційних

методів навчання необхідно гармонійно поєднати їх з класичними традиційними методиками, вміло застосувати прогресивні та нестандартні технології, творчий пошук та оригінальні креативні ідеї в розв'язанні будь-якої задачі [13].

Державна політика у сфері освіти та науки відіграє вирішальну роль у здійсненні трансформації, реформуванні вищої освіти для забезпечення нової якості освітніх послуг, інтегрованої у Європейський простір вищої освіти. Для максимального забезпечення виконання цих завдань в Україні розроблена Державна національна програма "Освіта" ("Україна XXI століття") (від 03.10.93 за № 896, із змінами від 29.05.96р. № 576), Національна доктрина розвитку освіти № 347/2002 (2002), прийнятий Закон України "Про вищу освіту" № 1556-VII (2014р.), прийнято Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" № 848- VIII (2015 р.), проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 рр. та проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року які знаходяться на громадському обговоренні та запропоновано міжнародне моніторингове дослідження PISA, PEARLS, NIMSS.

Більшість законодавчих документів, національних програм щодо вищої освіти передбачають покращення та модернізацію надання освітніх послуг та недопущення зниження рівня знань у студентів, морального старіння методів та методик навчання, в підготовці майбутніх фахівців, особливо це набуває актуальності в умовах комбінованого навчання. Закон України "Про вищу освіту" (2014р. зі змінами за 2020р.) передбачає серед першочергових завдань закладів вищої освіти наступне: підго-

товку висококваліфікованих фахівців з залученням в навчальний процес інноваційних технологій навчання, успішну реалізацію та соціалізацію здобувачів освіти в складних сучасних умовах ринку праці, здобуття відповідного рівня кваліфікації, розвиток критичного мислення [7]. В аналітичній доповіді ЮНЕСКО "Сталий розвиток після 2015 р." затверджені нові орієнтири розвитку вищої освіти, яка має стати основоположним елементом у напрямі прогресу, а інновації мають містити високий динамізм у різних сферах суспільної діяльності, швидку зміну технологій, інформації, та трансформації знань, умінь та навичок [14].

Метою роботи є обґрунтування доцільності імплементації інноваційних технологій, форм та методів навчання в освітній процес закладів вищої освіти, як основного чинника формування професійних навичок у майбутніх фахівців в умовах комбінованого аудиторно-дистанційного навчання.

### Матеріали та методи

У роботі використані методи: бібліосемантичний, історичний та контент-аналіз.

### Результати. Обговорення

Застосування інноваційних технологій у вищих навчальних закладах розглядаються як засіб, що забезпечує високий розумовий розвиток здобувачів освіти, вони є стимулом до самостійного мислення студентів, розвивають їх пізнавально-професійні інтереси та потреби, сприяють розвитку глибокої внутрішньої мотивації до навчання, що проявляється в позитивному ставленні до процесу пізнання, пошукової діяльності та формулюють інтерес до своєї майбутньої професії особливо в умовах дистанційного навчання. Інноваційність у навчальному процесі приводить до зміни взаємовідносин викладачів та студентів. Якщо у традиційному навчанні простежується підсистема "суб'єкт"- "об'єкт", у якій студенту відводиться пасивна та залежна роль, то при інноваційному навчанні студент перетворюється у важливий освітній "суб'єкт", залучений до активної, творчої співпраці з викладачем, зацікавлений у здобутті глибоких та актуальних професійних знань. Зосередженість на суб'єкт-суб'єкту, діалогічну взаємодію вимагає реалізовувати навчально-виховний процес через поєднання традиційних та інноваційних методів та форм навчання [5]. Інноваційні методи навчання мають на меті змінити вектор позиції викладача від пасивного індуктора знань до ролі активного менеджера, що спонукає майбутнього фахівця до самоосвіти, самовдосконалення, де інформація не мета, а засіб для засвоєння вмінь та навичок майбутньої професії. Інтерактивне навчання ("inter" - взаємний, "act" - діяти) - це навчання, під час якого відбувається активна взаємодія між учасниками навчального процесу, при якому студент і викладач є рівноправними суб'єктами навчального процесу. Під час інтерактивного навчання використовують моделюван-

ня різноманітних життєвих ситуацій в яких студент повинен знайти своє власне рішення апелюючи набутими вміннями та навичками [15].

В умовах сьогодення при вимушеному переході до комбінованої аудиторно-дистанційної форми навчального процесу традиційні методи навчання зазнають значного метаморфозу з позиції їх новизни, ефективності, дієвості, доцільності застосування в сучасних умовах інформатизації вищої школи. Сучасний рівень розвитку інноваційних технологій в умовах он-лайн освіти потребує формування і виховання творчо мислячих кваліфікованих майбутніх фахівців у різних галузях. Здобувачів освіти необхідно навчити самостійно знаходити вирішення і розв'язання різноманітних життєвих, реальних ситуацій, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю, а не лише отримувати готову інформації щодо вирішення поставлених задач. Дослідження американських та європейських науковців підтверджують, що інтерактивні методи навчання сприяють збільшенню частки засвоєння навчального матеріалу, які впливають не лише на свідомість студента, а й на його почуття і волю, а саме: лекція - 5% засвоєння, читання навчальних текстів - 10%, відео/аудіо матеріали - 20%, демонстрація - 30%, робота в дискусійних групах - 50%, практика через дію - 75%, навчання інших і застосування отриманих знань - 90% засвоєння [9].

Важливим в умовах дистанційного навчання є вибір особистісно зорієнтованих інноваційних технологій основним завданням яких є: фасилітуюча позиція викладача; орієнтація на студента, як на суб'єкт навчально-пізнавальної діяльності; формування високого рівня самостійності студентів у навчальному процесі, стимуляція мотиваційного чинника в засвоєнні професійних навичок; рефлексія, аналіз і врахування особливостей особистості студента в навчальному процесі. При впровадженні в навчальний процес інноваційних технологій активізується роль усіх учасників навчального процесу та зміцнюється творчо-пошукова компонента здобувачів освіти. Під час такого навчання студент може комунікувати з викладачем он-лайн, вирішувати проблемні, ситуаційні завдання, використовуючи критичне і аналітичне мислення, самостійно моделювати завдання різної складності відповідно до ситуації та знаходити рішення. Найпоширенішими серед інтерактивних методів є "мозковий штурм", ділові та рольові ігри, баскет-метод (метод навчання на основі імітації ситуації), тренінг-навчання, практичний експеримент, побудова інтелект-карти, "кейс метод", групові обговорення тощо [12].

Дидактичними цілями застосування даних педагогічних технологій є:

- узагальнення раніше вивченого матеріалу;
- освоєння та закріплення навичок особистісного спілкування;
- ефективне створення творчого проекту;
- розвиток навичок роботи в групі, застосування практичних знань, умінь та навичок;

- розвиток вміння самостійно приймати рішення тощо.

У розглянутих прикладах активних методів навчання провідну роль відведено інформаційним технологіям, а домінують педагогам-фасилітаторам (комунікаційним посередникам), які покликані ефективно сприяти становленню кваліфікаційних характеристик особистості як спеціаліста певної галузі, здатного до інноваційних дій [2, 4]. На нашу думку перспективними у процесі дистанційного навчання є застосування кейс-технологій, побудова інтелект-карт із заданої теми, робота "малими групами" та використання проблемної лекції. Інноваційним є підхід поєднання декількох технологій разом для забезпечення ефективного, динамічного навчального процесу. Метод Case-Study або метод конкретних ситуацій є педагогічною технологією, котра застосовується для детального аналізу конкретного випадку чи реальної ситуації, що спонукає студента до пошуку альтернативних методів вирішення та прийняття оптимального рішення проблеми. Сутність кейс-методу це можливість об'єднати теоретичну підготовку та практичні навички, що дозволяє застосувати знання студентів на практиці для вирішення завдань, надає студентам змогу у змодельованій ситуації самостійно діяти і приймати рішення. При цьому, студенти спільними зусиллями аналізують ситуацію - case і це дозволяє їм виробити практичне рішення, завершення якого є оцінка запропонованих алгоритмів, вибір найкращого з них у контексті поставленого завдання чи проблеми. Завдання викладача при застосуванні кейс-методів - це чітко створити, спланувати завдання для самоопрацювання студентами поставленої задачі з відповідної теми, розробити чіткі методичні вказівки та алгоритми відповідно до завдань "кейсу". Розробка і формування "кейсу" студентами має чітку послідовність: вступне слово, організація дискусії чи презентації, аналіз ситуації, оцінка індивідуальної роботи кожного та роботи групи в цілому (командна робота), підведення підсумків, заключне слово. В умовах дистанційної освіти, коли комунікація між студентами здійснюється поза межами аудиторії, цікавим є досвід оформлення "кейсів" у вигляді ментальних карт. Отже, що ж таке інтелект або ментальна карта? Запропонував метод ментальних карт Тоні Бьюзен (Tony Buzan) в середині ХХ століття. Ментальні карти (Mind map англ.) - це зручний інструмент для відображення процесу мислення і структуризації інформації у візуальній формі. В основі побудови - діаграма, на якій відображають завдання, слова, ідеї, або інші елементи, розташовані радіально навколо основного слова чи теми. Таке відображення, структурування вже отриманих знань дає змогу генерувати їх у власну зрозумілу структурно-логічну схему. Данна схема становить собою деревовидну структуру (також з можливими зв'язками між гілками) та демонструє можливість поєднання фрагментів інформації між собою, використовуючи симантичні чи інші зв'язки. Найефективнішим інноваційним методом в створенні ментальної карти є застосування технології "мозкового

штурму". Завдяки якому інформацію можливо подати у нелінійній, радіальній формі. Учасники знаходять декілька варіантів, ідей розв'язання конкретної задачі, кожен висловлює власну думку, а потім об'єднують інформацію в одне колективне (командне) рішення та зображують у вигляді схеми [3, 16].

Питання ефективності застосування лекції як педагогічного методу в традиційному підході до освітнього процесу ні в кого не викликає сумніву. При дистанційній освіті важко втримати слухачів активними, не маючи з ними прямої комунікації. Доречніше використовувати технологію проблемної лекції. В основі лежить проблемний виклад матеріалу у вигляді суперечностей, певних протиріч, обговорення яких дає змогу утримати студентів активними, спонукати їх до діалогу чи навіть дискусії. Проблемний виклад матеріалу стимулює розумові здібності студентів, розвиває критичне мислення, науково-пізнавальну діяльність та активізує здобувачів освіти до опанування тонкощів майбутньої професії. Лектор виступає в ролі фасилітатора, демонструє логічну послідовність думок у процесі розв'язання задач, зразки наукового підходу та пізнання, ембріологію знань. Під час проблемної лекції студенти глибоко занурюються у вивчення поданого матеріалу та будують свій алгоритм вирішення проблемного питання на основі науково-доказового аналізу. Завдання методу полягає в тому, що студенти ментально стежать за структурно-логічною послідовністю викладення матеріалу, засвоюють етапи розв'язання цілеспрямованого мисленнєвого пошуку в рішенні конкретної ситуації. Такий підхід стимулює увагу, підвищує мотиваційну компоненту у студентів в умовах дистанційної освіти.

### **Висновки та перспективи подальших розробок**

1. В умовах комбінованого аудиторно-дистанційного навчального процесу активне залучення сучасних інноваційних методів навчання в закладах вищої освіти є безперечно суттєвим кроком до якісних змін у формуванні професійних навичок майбутніх фахівців.

2. Пріоритетом у модернізації підготовки спеціалістів є створення інноваційного освітнього середовища, що сприятиме прогресивним нововведенням, особливо в умовах комбінованого аудиторно-дистанційного навчання.

3. Інноваційні методи навчання повинні бути спрямовані на якісне засвоєння знань, умінь та навичок студентами, які стануть початком розвитку їх інтелектуальної діяльності та критичного мислення, в подальшому формуватимуть здатність самостійно опрацьовувати інформацію, яка стане у нагоді в майбутній професійній діяльності.

Інноваційні методи навчання забезпечують формування позитивної мотивації до навчального процесу в умовах дистанційної освіти, сприяють підвищенню якості знань, закладають навички для здійснення самостійної діяльності.

## Список посилань

1. Алексюк, А. М. (1998). *Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник для студ., аспірантів та молодих викл. вузів*. Міжнар. фонд "Відродження". Київ: Либідь. Взято з <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0004615>.
2. Бистрова, Ю. В. (2015). Інноваційні методи навчання у вищій школі України. *Право та інноваційне суспільство*, 1, 27-33. Взято з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou\\_2015\\_1\\_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2015_1_5).
3. Воронцова, І. В. (2017). MIND MAP як засіб підвищення ефективності графічної підготовки студентів технічних коледжів. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*, 17 (60), 288-291. Взято з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm\\_2017\\_17\\_79](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2017_17_79).
4. Галиця, І., & Галиця, О. (2011). Інтелектуально-конкурентні ігри як креативний механізм активізації педагогічного, наукового та інноваційного процесів. *Вища школа*, 1, 104-107.
5. Гатченко, Р. І. (2018). *Характеристика дистанційного навчання*. Дистанційне навчання - старт із сьогодення в майбутнє, Матеріали III всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, (96, 8). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна.
6. Доброскок, І. І., Коцур, В. П., Нікітчичина, С. О. & Шкіра, О. І. (2008). *Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі*. Переяслав-Хмельницьк. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. Переяслав-Хмельницький: Видавництво С. В. Карпук. ISBN 978-966-8906-23-7.
7. Закон України "Про вищу освіту", 2014 р. №1556 VII, Офіц. вісн. України.
8. Клімова, Г. П. (2015). Парадигмальні концепти інноваційного розвитку вищої освіти України. *Право та інновації*, 1, 11-18. Взято з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir\\_2015\\_1\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir_2015_1_3).
9. Кляп, М. (2015). Інноваційні методи навчання у ВНЗ як інструмент інтернаціоналізації вищої освіти. *Вища освіта в Україні*, 4, 45-53. Взято з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou\\_2015\\_4\\_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2015_4_9).
10. Кремень, В. Г., Ільїн, В. В., Пролеєв, С. В., & Шморгун, О.О. (2008). *Ін-т обдар. дитини АПН України*. Київ: Пед. Думка.
11. Лисенко, М. В. (2013). *Інноваційна парадигма вищої освіти України за умов переходу до інформаційного суспільства*. (Дис. канд. філос. наук). Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", Київ. Взято з <https://rada.kpi.ua/files/aref%20Lysenko.pdf>.
12. Международное бюро труда. Административный совет. 319-я сессия. (2013). Программа устойчивого развития на период после 2015 года. Женева, 16-31 октября 2013 г. Взято с [http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed\\_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms\\_221646.pdf](http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_221646.pdf).
13. Топол, І. О. (2018). Впровадження онлайн-курсу як елемент дистанційної форми навчання у навчальний процес кафедри мікробіології, вірусології та імунології. *Медицина освіта*, 1, 58-61. DOI:10.11603/me.2414-5998.2018.1.8520.
14. Туркот, Т. І. (2011). *Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів*. Київ: Кондор. Взято з [http://lib.khnu.km.ua/fond/NOV/new\\_11\\_2011/442159.htm](http://lib.khnu.km.ua/fond/NOV/new_11_2011/442159.htm).
15. Харківська, А. А. (2013). *Системний підхід та інновації в сучасній педагогічній науці*. Міжнародний науковий вісник: зб. наук. статей за матеріалами XXVII Міжнародної науково-практичної конференції, 8 (27), 31-35. Ужгород-Будапешт: ДВНЗ "УжНУ".
16. Zixing Shen, Songxin Tan & Keng Siau (2018). Use of mental models and cognitive maps to understand students' learning challenges. *Journal of Education for Business*, 94, 281-289. Doi.org/10.1080/08832323.2018.1527748.

## References

1. Aleksyuk, A. M. (1998). *Pedahohika vyshchoi osvity Ukrainy. Istoriia. Teoria: pidruchnyk dla stud., aspirantiv ta molodykh vykl. Vuziv [Pedagogy of higher education in Ukraine. History. Theory: a textbook for students, graduate students and young university teachers]*. Mizhnar. fond "Vidrodzhennia" [International Renaissance Foundation]. Kyiv: Lybid. Vziato z <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0004615>.
2. Bystrova, Yu. V. (2015). Innovatsiini metody navchannia u vyshchii shkoli Ukrainy [Innovative teaching methods in higher education in Ukraine]. *Pravo ta innovatsiine suspilstvo - Law and innovation society*, 1, 27-33. Vziato z [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou\\_2015\\_1\\_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2015_1_5).
3. Voroncova, I. V. (2017). MIND MAP yak zasib pidvyshchennya efektyvnosti grafichnoyi pidgotovky studentiv texnichnyx koledzhiv [MIND MAP as a means of improving the effectiveness of graphic training of students of technical colleges]. *Onovlennya zmistu, form ta metodiv navchannya i viovannya v zakladah osviti - Updating the content, forms and methods of teaching and education in educational institutions*, 17 (60), 288-291. Vzzyato z [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm\\_2017\\_17\\_79](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2017_17_79).
4. Halytsia, I., & Halytsia, O. (2011). Intelktualno-konkurentni hry yak kreatyvnyi mekhanizm aktyvizatsii pedahohichnoho, naukovoho ta innovatsiinoho protsesiv [Intellectual and competitive games as a creative mechanism for activating pedagogical, scientific, and innovative processes]. *Vyshcha shkola - Higher School*, 1, 104-107.
5. Hachenko, R. I. (2018). *Kharakterystyka dystantsyonnoho obuchenya. [Characteristics of distance learning]*. Dystantsiine navchannia - start iz sohodennia v maibutnie, Materialy III vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu - Distance learning - a start from the present to the future, Proceedings of the III All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation, (96, 8). Kharkiv: KhNU imeni V. N. Karazina.
6. Dobroskok, I. I., Kotsur, V. P., Nikitchyna, S. O. & Shkira, O. I. (2008). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii: teoriia ta praktyka vykorystannia u vyshchii shkoli [Innovative pedagogical technologies: theory and practice of use in higher school]*. Pereiaslav-Khmelyntsy. derzh. ped. un-t im. H. Skovorody, In-t ped. osvity i osvity doroslykh APN Ukrainy. Pereiaslav-Khmelyntskyi: Vydavnytstvo S. V. Karpuk. ISBN 978-966-8906-23-7.
7. Zakon Ukrainy "Pro vyshchu osvitu", 2014 r. №1556 VII, Ofits. visn. Ukrainy [Law of Ukraine "On Higher Education", 2014 №1556 VII, Official Gazette of Ukraine].
8. Klimova, H. P. (2015). Paradyhmalni kontsepty innovatsiinoho rozvytku vyshchoi osvity Ukrainy [Paradigmatic concepts of innovative development of higher education in Ukraine]. *Pravo ta innovatsii - Law and Innovation*, 1, 11-18. Vziato z [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir\\_2015\\_1\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir_2015_1_3).
9. Kliap, M. (2015). Innovatsiini metody navchannia u VNZ yak instrument internatsionalizatsii vyshchoi osvity [Innovative teaching methods in higher education as a tool for internationalization of higher education]. *Vyshcha osvita v Ukraini - Higher Education in Ukraine*, 4, 45-53. Vziato z [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou\\_2015\\_4\\_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2015_4_9).
10. Kremen, V. H., Ilin, V. V., Proleiev, S. V., & Shmorhun, O.O. (2008). *In-t obdar. dytyny APN Ukrainy [Inst gift. child of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine]*. Kyiv: Ped. Dumka.

11. Lysenko, M. V. (2013). *Innovatsiina paradyhma vyshchoi osvity Ukrainy za umov perekhodu do informatsiinoho suspilstva [Innovative paradigm of higher education in Ukraine in the transition to the information society]*. (Dys. kand. filos. nauk). Natsionalnyi tekhnichnyi universytet Ukrainy "Kyivskiy politekhnichnyi instytut", Kyiv. Vziato z <https://rada.kpi.ua/files/aref%20Lysenko.pdf>.
12. Mezhdunarodnoe byuro truda. Administrativnyj sovet. 319-ya sessiya. (2013). *Programma ustojchivogo razvitiya na period posle 2015 goda [The sustainable development program for the period after 2015]*. Zheneva, 16-31 oktyabrya 2013g. Vzyato s [http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed\\_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms\\_221646.pdf](http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_221646.pdf).
13. Topol, I. O. (2018). Vprovadzhenia onlain-kursu yak element dystantsiinoi formy navchannia u navchalnyi protses kafedry mikrobiologii, virusologii ta imunologii [Introduction of an online course as an element of distance learning in the educational process of the Department of Microbiology, Virology and Immunology]. *Medychna osvita - Medical Education*, 1, 58-61. DOI:10.11603/me.2414-5998.2018.1.8520.
14. Turkot, T. I. (2011). *Pedahohika vyshchoi shkoly: navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv [Higher school pedagogy: a textbook for students of higher educational institutions]*. Kyiv: Kondor. Vziato z [http://lib.khnu.km.ua/fond/NOV/new\\_11\\_2011/442159.htm](http://lib.khnu.km.ua/fond/NOV/new_11_2011/442159.htm).
15. Kharkivska, A. A. (2013). *Systemnyi pidkhd ta innovatsii v suchasni pedahohichnii nauksi [System approach and innovations in modern pedagogical science]*. Mizhnarodnyi naukovyi visnyk: zb. nauk. statei za materialamy XXVII Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii - International Scientific Bulletin: Coll. Science. articles on the materials of the XXVII International scientific-practical conference, 8 (27), 31-35. Uzhhorod- Budapesht: DVNZ "UzhNU".
16. Zixing Shen, Songxin Tan & Keng Siau. (2018). Use of mental models and cognitive maps to understand students' learning challenges. *Journal of Education for Business*, 94, 281-289. Doi.org/10.1080/08832323.2018.1527748.

#### ОЦЕНКА АКТУАЛЬНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ В УСЛОВИЯХ ДИСТАНЦИОННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Гуменюк Н. І., Романовская Е. А., Матвійчук Н. В., Корольова Н. Д., Чорна В. В., Хлестова С. С., Гуменюк-Чаус Ю. К., Поляруш В. В., Сидорчук Т. Н., Ангельская В. Ю.

**Аннотация.** Целью работы является обоснование целесообразности имплементации инновационных технологий, форм и методов обучения в образовательный процесс высших учебных заведений, как основного фактора формирования профессиональных навыков у будущих специалистов в условиях комбинированного аудиторно-дистанционного обучения. В работе использованы методы: библиосемантический, исторический и контент-анализ. Освещены вопросы имплементации инновационных методов обучения у соискателей образования высших учебных заведений в условиях дистанционного обучения, а именно: создание "интеллект-карты", самостоятельная работа студентов в "малой группе", эффективность применения "кейс-технологий" на практических занятиях и проведение семинаров в формате проблемной лекции. Подчеркнуто значение инновационного обучения в процессе формирования профессиональных навыков будущих специалистов в условиях комбинированного аудиторно-дистанционного обучения.

**Ключевые слова:** инновационные методы обучения, ментальная карта, "кейс-технология", проблемная лекция, дистанционное образование.

#### EVALUATION OF THE RELEVANCE OF THE APPLICATION OF INNOVATIVE TEACHING METHODS IN THE CONTEXT OF DISTANCE EDUCATION

Gumeniuk N. I., Romanovska O. O., Matviychuk M. V., Korolyova N. D., Chorna V. V., Khlestova S. S., Humeniuk-Chaus J. K., Polyarush V. V., Sidorchuk T. M., Angelska V. Y.

**Annotation.** The purpose of the work is to substantiate the feasibility of implementing innovative technologies, forms, and methods of teaching in the educational process of higher education institutions, as the main factor in the formation of professional skills of future professionals in terms of combined distance learning. The following methods have been using at work: biblio-semantic, historical, and content analysis. The issues of implementation of innovative teaching methods in higher education students in the conditions of distance learning are covered, namely: the creation of "intelligence map" on a given topic and independent work of students in "small group," the efficiency of application of "case technologies" in practical classes and conducting seminars in the format of a problem lecture. The importance of innovative training in the process of forming professional skills of future specialists in the conditions of combined classroom and distance education has been emphasizing.

**Keywords:** innovative teaching methods, mental map, "case technology," problem lecture, distance education.